

Movies that Matter is een internationaal expertise-centrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen docenten films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven film-

advies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken. Indien gewenst kunnen we u ook aan interessante gast-sprekers of workshops helpen of zelfs een compleet School Film Festival organiseren.

Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn o.a. de volgende titels beschikbaar.

Arif Hossein/ETV Dhaka (DK) - Ole Tjornberg, 2004, 28 min, Doc. / Short

Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat beschildert de 13-jarige Arif Hossein uit Bangladesh riksja's, slechts voor een paar centen. Naast dit zware werk gaat hij ook naar school en werkt hij met een team van jongeren voor een populair televisieprogramma: Mukto Khobor ('Vrij nieuws'). Het programma wordt gemaakt door en voor kinderen en laat zien hoe kinderen in Dhaka, de hoofdstad van Bangladesh, het slachtoffer zijn van kinderarbeid. Tevens onderstrepen de jongeren het belang van een goede opleiding. Via deze weg proberen zij fabrieksdirecteuren te overtuigen kinderen naar school te laten gaan. Aan de hand van Arifs persoonlijke verhaal laat regisseur Ole Tjornberg zien dat de kinderen van Dhaka moeten zien te overleven in de zware sociale omstandigheden.

Nadav's Vrede (Israël) - Eyal Evneri, 2004, 56 minuten, Documentaire / Drama

Nadat de Israëlische Nadav vlak voor zijn ogen een bus met schoolkinderen ziet ontploffen, besluit hij een vredesbeweging op te richten. Hiervoor zoekt Nadav contact met andere kinderen en volwassenen. Door middel van sport en spel wil hij de Palestijnen en Israëliërs dichter bij elkaar brengen. Een dergelijke positieve missie lijkt echter lastig van de grond te komen. Voor het eerst in zijn leven ontmoet Nadav Palestijnse kinderen en wordt hij geconfronteerd met de verschillen en overeenkomsten tussen hen en hemzelf. Het bespreken van de politieke situatie blijkt onvermijdelijk en de oplossing voor de problemen in het Midden-Oosten moeilijker dan gedacht.

When Elvis came to visit (Zweden) - Andreas Tibblin, 2006, 11 min, Speelfilm/Short/Drama

Dit ontroerende en kritische korte filmpje speelt zich af in de buitenwijken van Stockholm. Het belicht een korte ontmoeting tussen de jonge Elvis, wiens ouders uit Iran komen, en zijn buurman Josef. Terwijl Josef aanvankelijk bewust afstand houdt van Elvis, krijgt hij gaandeweg steeds meer sympathie voor zijn buurjongetje. Een portret met een abstracte boodschap: de manier waarop onwetendheid en angst voor het onbekende doorslaggevende factoren kunnen zijn om te discrimineren.

Stichting Movies that Matter wordt ondersteund door Amnesty International, Stichting DOEN en Hivos-NCDO Cultuurfonds.

Movies that Matter @ school wordt mogelijk gemaakt door het VSBfonds, het Lindenweij Fonds, beheerd door het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Filmfonds.

Movies that Matter @ school begeleidt en adviseert bij het vertonen van mensenrechtenfilms op school.

Een giraf in de regen (Une Girafe sous la Pluie)

Regie: Pascale Hecquet
Land, jaar: België, 2007
Duur: 12'10 min
Film: animatie

Deze lesbrief bestaat uit twee delen:

- Achtergrondinformatie over de (mensenrechten)thema's uit de film.
- Vragen en opdrachten over de film en de thema's.

Synopsis

Al het drinkwater in het denkbeeldige land Djambali gaat naar het zwembad van de leeuw. Een giraf protesteert daartegen en wordt prompt verbannen naar Mirzapolis, een land waar voornamelijk honden wonen. De giraf wil asiel aanvragen en probeert zich aan te passen, maar dat is niet gemakkelijk.

Het materiaal biedt suggesties voor leerkrachten om de film voor- en na te bespreken. Op basis van de achtergrondinformatie en de bijbehorende vragen en opdrachten kunnen leerkrachten naar eigen inzicht een les samenstellen en vormgeven.

Opdracht 1

- Waar gaat Een giraf in de regen over? Geef in eigen woorden de verhaallijn aan (begin-midden-eind).
- Een grote zwarte limousine stopt en de giraf wordt meegenomen. Wat heeft de giraf gedaan? Waarom mag de giraf niet meer in dat land wonen?
- Vind je dat de koning (de leeuw) een goede reden had om de giraf te verbieden wat hij deed? Waarom wel/waarom niet?

Opdracht 2

- De giraf wordt het land uitgezet. Hoe zie je dat? Naar welk land gaat hij?
- De giraf komt in een nieuw land, Hondenland. Waar moet hij aan wennen? Noem drie dingen.
- Waarom heeft het vogeltje een zwart-witgestreept pakje aan? Waarom denk je dat de giraf het vogeltje binnen laat?
- Ken je mensen uit je omgeving die uit een ander land komen? Waar moeten zij aan wennen denk je?

Opdracht 3

- De giraf vraagt 'asiel' aan en wil een 'verblijfsvergunning'. Wat is 'asiel aanvragen'?
- Om de giraf een verblijfsvergunning te geven wil de hond achter het loket weten waarom de giraf is gevlucht. Welke vragen denk je dat de hond aan de giraf zal stellen?
- De hond achter het loket is geen echte hond maar een robotohond. Wat bedoelt de filmmaker daarmee denk je?
- De robotohond gooit het papier van de giraf door een luik in de kelder, waar het op een grote stapel papieren terecht komt. Denk je dat de giraf wel of geen kans maakt om voor altijd te blijven in Hondenland (= een verblijfsvergunning te krijgen)? Waarom denk je dat? En wat vind je daarvan?

Opdracht 4

Vorm een groepje van vier. Twee leerlingen spelen dat zij de hond zijn en achter het loket zitten. Twee andere leerlingen zijn de giraf en vragen bij de hond om een verblijfsvergunning.

Opdracht 4 (vervolg)

- Bedenk als hond om welke redenen je wel of geen verblijfsvergunning geeft. Noem er minimaal twee. Bedenk als giraf om welke redenen je een verblijfsvergunning mag krijgen. Noem er minimaal twee.
- Probeer als giraf om een vergunning te krijgen en als hond om juist wel of geen vergunning te geven.

Opdracht 5

- De giraf wil graag werken. Waar probeert de giraf te werken?
- Waarom lukt het de giraf niet om werk te krijgen denk je?
- Vind je dat de inwoners van het nieuwe land hem accepteren en beschermen? Waarom wel/niet?
- Wat betekent het woord discriminatie?
- Waarom discrimineren mensen (in dit filmpje dieren) volgens jou?
- Om welke redenen denk je dat de inwoners van hondensland discrimineren?
- Waar gaat de giraf uiteindelijk werken? Wat vinden de bewoners van Hondensland hiervan denk je? Noem een voorbeeld uit de film.
- De vogel, de hond en de giraf gaan eten. De vogel eet graantjes, de hond eet hondenvoer en de giraf eet blaadjes. De hond biedt de giraf een hap hondenvoer aan, maar de giraf lust dit niet. Dan pakt hij een blaadje en doet hij er een beetje hondenvoer op. Lust de giraf dit? Wat wil de maker van de film hiermee zeggen denk je?

Opdracht 6

- Wat vond je van de film? Hoe loopt de film af denk je?
- Waarom denk je dat de filmmaker voor deze titel heeft gekozen? Noem twee redenen.
- Bedenk een andere titel voor het filmpje.

Opdracht 7

De giraf, de vogel en de hond vluchten op een boot en zitten in een container. Ze willen naar Tuinland. Heb je wel eens gehoord van mensen die in bootjes vluchten? Vertel hierover.

Movies that Matter @ school begeleidt en adviseert bij het vertonen van mensenrechtenfilms op school.

Asielbeleid en integratie

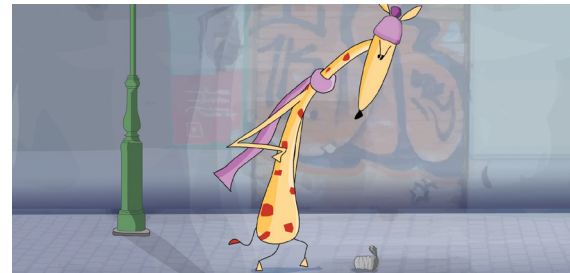
Asielbeleid

Het woord asiel komt oorspronkelijk uit het Grieks en betekent heiligdom of toevluchtsoord. In het oude Griekenland was het 'asiel' een tempel of altaar waar vluchtelingen onder bescherming van de godheid stonden. Ze mochten niet onder dwang worden weggehaald. In de Romeinse tijd boden deze plaatsen met name bescherming aan mishandelde slaven en criminelen. In de Middeleeuwen ontwikkelde zich het kerkasiel, waarbij de kerk vluchtelingen opvingen in kerkgebouwen. In het internationaal recht staat beschreven dat iedere staat naar eigen inzicht asiel mag verlenen.

Regels over het krijgen van asiel staan omschreven in het asielrecht. Asiel betekent dat een land een (tijdelijke) toestemming tot verblijf geeft aan iemand die in eigen land bang moet zijn voor vervolging. Iemand die in een ander land wil blijven wonen en daarom een verblijfsvergunning aanvraagt, is een asielzoeker. Het recht op asiel werd in 1948 vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. In artikel 14 van dit verdrag staat: 'Een ieder heeft het recht in andere landen asiel te zoeken en te genieten tegen vervolging'. Door dit artikel op te nemen, gaf de internationale gemeenschap aan dat het recht op asiel even fundamenteel is als het recht op leven, op vrijheid en op vrije meningsuiting.

In het dagelijks leven bestaat vaak verwarring tussen de termen 'vluchteling' en 'asielzoeker'. In 1951 werd het Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties aangenomen. Hierin staat de definitie van vluchteling en een beschrijving van de rechten en plichten van vluchtelingen. Strikt genomen noem je iedereen die

een asielaanvraag indient asielzoeker. Maar je bent alleen vluchteling wanneer je voldoet aan de criteria uit artikel 1A van het verdrag. Dat luidt: 'een vluchteling is iemand die vervolging te vrezen heeft vanwege zijn ras, godsdienst of politieke overtuiging, of omdat hij/zij tot een bepaalde sociale groep behoort of een bepaalde nationaliteit heeft'.

De wereld kent tientallen miljoenen mensen die naar een ander land zijn gevlucht. Van alle asielzoekers komt maar een paar procent naar Europa. Veel meer verplaatsen zich in eigen land, en steken dus niet de grens over. Tot slot zijn er mensen die om economische of politieke redenen hun land verlaten. Dit zijn migranten. Zij vallen niet onder de bescherming die onder het internationaal recht geldt voor vluchtelingen. Migrant kunnen namelijk rekenen op bescherming van hun eigen overheid.

Dit beginsel is vastgelegd in artikel 33 van het VN-Vluchtelingenverdrag. De essentie van dit verdrag is het beginsel van 'non-refoulement'. Non-refoulement betekent: het is verboden een vluchteling terug te sturen naar een land waar hij/zij vervolging te vrezen heeft of zijn/haar leven in gevaar is. Mensen vluchten om verschillende redenen. Maar waar ze ook naartoe trekken, waar ze ook heen vluchten en op wat voor rechten ze ook een beroep kunnen doen, Amnesty International vindt dat hun basisrechten in ieder geval moeten worden gegarandeerd. Amnesty International ziet erop toe dat de rechten van vluchtelingen, asielzoekers en migranten altijd worden gerespecteerd.

Integratie

Het woord 'integratie' betekent op zichzelf: het proces waarbij verschillende componenten samensmelten tot een geheel.

In het maatschappelijk leven wordt de term integratie gebruikt om uit te leggen hoe verschillende bevolkingsgroepen in staat zijn samen te leven. In Nederland verwijst het woord vooral naar de verhouding tussen autochtonen en niet-blanke ingezetenen of allochtonen. Integratie kan variëren van helemaal gemengde samenlevingsverbanden tot een wederzijdse tolerantie van gescheiden levende groepen. De multiculturele samenleving kan sterk geïntegreerd zijn of juist de nadruk leggen op het 'behoud van de eigen identiteit'. Integratie hoeft dus niet te betekenen dat de nieuwkomers alle culturele aspecten volledig overnemen: allochtonen kunnen hun eigen cultuur behouden en toch een onderdeel uitmaken van de Nederlandse samenleving.

Discriminatie en gelijkheid

De mensenrechten bevatten vele bepalingen tegen discriminatie op grond van huidskleur, taal of ras, maar zeggen niks over de wenselijkheid van bepaalde vormen van integratie. In Nederland mag onderscheid worden gemaakt naar nationaliteit: degenen die nog geen Nederlandse nationaliteit hebben mag bijvoorbeeld de toegang tot bepaalde voorzieningen worden geweigerd. Zij mogen bijvoorbeeld niet stemmen. Nederland probeert de integratie te bevorderen door een programma van inburgering, waar onder meer de Nederlandse taal wordt geleerd.

Discriminatie en gelijkheid

Het begrip discriminatie heeft van oorsprong eigenlijk een neutrale betekenis. Het betekent: het maken van onderscheid. In het maatschappelijke leven heeft de term vooral de betekenis van negatieve onderscheiding en achterstelling. Globaal genomen wordt discriminatie veroorzaakt door:

- Algemene vooroordelen: een mening over andere mensen waarin je blijft geloven terwijl te bewijzen is dat ze niet waar is.
- Stereotypen: een vaststaand idee dat je hebt over een groep mensen, waarbij je denkt dat één eigenschap uit vele de belangrijkste voor de hele groep is. Bijvoorbeeld vanwege huidskleur, godsdienst, leeftijd of homosexualiteit.

Het verbod op discriminatie is een van de fundamenten van de mensenrechten. In Nederland staat in de Grondwet dat discriminatie verboden is. 'Allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.' Ondanks dit verbod komt discriminatie nog vaak voor.

Er zijn verschillende oorzaken waardoor mensen discrimineren, zoals:

- Bij economische problemen in een land, regio of stad wordt naar een oorzaak gezocht. Het is in zo'n geval makkelijk om een zondebok aan te wijzen, zoals bijvoorbeeld buitenlanders of hangjongeren.
- Er zijn mensen die ontevreden zijn met zichzelf en zich beter voelen als ze hun onvrede kunnen afreageren op iemand die anders is dan zij, zoals gehandicapten of homo's.
- Veel mensen zijn bang voor veranderingen, nieuwe mensen en nieuwe situaties. Mensen die lijden aan xenofobie (de angst voor vreemdelingen) hebben dit bijvoorbeeld heel sterk. Xenofobie en discriminatie gaan vaak samen.
- Vaak weten mensen weinig over andere (bevolkings)groepen. Ze baseren hun mening op wat ze van anderen hebben gehoord, of op wat ze van één enkele persoon van die groep kennen. Op deze manier ontstaan vooroordelen die kunnen leiden tot discriminatie.

Niet alleen in de Nederlandse Grondwet staat dat discriminatie verboden is. Ook in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, staat dat niemand mag discrimineren.

